

Markanvändningen i Sverige

2000

MI0803

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Miljö

A.2 Statistikområde

Markanvändning

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Ansvarig

Myndighet/organisation: SCB, MR/REN

Kontaktperson: Marianne Eriksson

Telefon: 08-506 947 36

Telefax: 08-506 943 48

e-post: marianne.eriksson@scb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB, MR/REN

Kontaktperson: Marianne Eriksson

Telefon: 08-506 947 36

Telefax: 08-506 943 48

e-post: marianne.eriksson@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

A.8 Gallringsföreskrifter

Gångse gallringsföreskrifter tillämpas.

A.9 EU-reglering

Ingen EU-reglering gäller.

A.10 Syfte och historik

Statistikens syfte är att översiktligt beskriva det totala markutnyttjandet och förändringar i detta på först och främst länsnivå. Vissa kommunala data lämnas också.

Publikationer i denna serie som redovisar sådan översiktlig statistik har tagits fram av SCB redovisande förhållandena omkr. 1980, 1990, 1995 resp. 2000. Genom förbättrade bearbetnings- och analysmetoder, inte minst genom

tillämpning av GIS-teknik, har kvalitén på uppgifterna inom vissa markanvändningskategorier väsentligt höjts mellan framtagningstillfällena. Förutsättningarna för att presentera en fylligare statistik har också förbättrats, i och med att flera separata studier av markutnyttjandet utförts på SCB, vilkas resultat inarbetats i denna översiktliga redovisning. Tillgång till helt nya källor inför publikationen 2000 har också höjt kvalitén på publikationen.

A.11 Statistikanvändning

Boverket, Naturvårdsverket, Glesbygdsverket med flera myndigheter och departement använder statistiken som underlag för allmän orientering om utvecklingstendenser i markutnyttjandet, utredningsverksamhet mm. Kommunerna och länsstyrelserna använder statistiken som underlag för en allmän, översiktlig orientering om markutnyttjandet på kommun- och länsnivå. Press, radio, TV, allmänheten etc. använder den som underlag för offentlig debatt, opinionsbildning, undervisning etc. Statistiken efterfrågas också bl.a. av EUROSTAT som underlag till internationella databaser med markanvändnings- och naturresursstatistik.

A.12 Uppläggning och genomförande

Syftet är att sammanställa och presentera uppgifter om marken och dess användning framtagna i olika sammanhang av SCB och andra myndigheter och organisationer såsom Boverket och Naturvårdsverket eller i olika samarbetsprojekt mellan dessa myndigheter och SCB. I sammanställningen ingår dock också resultat från specialbearbetningar av vissa markanvändningsdata gällande den bebyggda marken, vilka utförts av SCB i samband med arbetet på publikationen. De större datakällorna som använts är bl.a. lantbruksräkningarna, riksskogstaxeringarna, fastighetstaxeringarna, Svenska Marktäckedata och Nationella Vägdatabasen.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Markytan i hela landet.

1.1.2 Variabler

Bakgrundsförhållanden

Areal och befolkning

Sysselsättning

Ägarförhållanden

Naturförhållanden, klimat m m

Markanvändningen allmänt

Jordbruksmark

Skogsmark

Bebyggd mark och tillhörande mark
Bostadsmark – permanentbostäder
Mark med fritidshus
Mark med tillverkningsindustri
Mark med handel och affärsverksamhet m m
Mark med offentlig förvaltning, offentlig service och fritidsanläggningar
Mark använd för transporter
Mark med tekniska anläggningar
Övrig bebyggd mark
Golfbanor och skidpistar
Täkter
Våtmark – myr
Naturligt gräsbevuxen mark o dyl, berg i dagen samt övrig mark
Vatten

Markanvändning för speciella ändamål

Tätorter
Areal och befolkning
Förändringar av areal och befolkning
Markanvändningen i tätorter
Förändringar i markanvändningen i tätorter
Allmänt tillgänglig mark och strand i tätorter
Areal och befolkning i zoner runt tätorterna
Småorter
Fritidshusområden
Nationalparker
Naturreservat
Naturvårdsområden
Djurskyddsområden
Nationalstadsparker
Fjäll
Renbetesmarker
Kust och stränder
Bebyggelse vid kust och stränder
Öar
Kustnära områden enl. Miljöbalken kap 4

1.1.3 Statistiska mått

Antal, hektar, km² och procent

1.1.4 Redovisningsgrupper

Län,
Kommuner,
Produktionsområden,
Storleksgrupper av tätorter,
Nationalparker
Byggnadsårsperioder
Km-zoner runt tätorter

1.1.5 Referenstider

2000

1.2 Fullständighet

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten växlar beroende på vilken källa som använts för att beskriva resp. markanvändningskategori. Lantbruksräkningarna och fastighetstaxeringarna är totalundersökningar, varför inga stickprovfel förekommer. Riksskogstaxeringen är en stickprovsundersökning. Uppgifter om t.ex. vägnätet kommer från Vägdatan, hamnar- och lastageplatser från bl.a. SCB:s hamnregister. Vissa uppgifter om t.ex. golfbanor och marktäckningen i fjällen kommer från satellitdatabasen Svenska Marktäckedata. En helhetsbild av tillförlitligheten och de olika typer av fel som kan förekomma är därför svårt att redovisa.

2.2 Osäkerhetskällor

Fel i register, stickprovfel, tolkningsfel och bearbetningsfel kan förekomma.

2.2.1 Urval

2.2.2 Ramtäckning

2.2.3 Mätning

2.2.4 Svartsbortfall

2.2.5 Bearbetning

Vissa uppgifter, som t.ex. de från lantbruksräkningarna kan utan större bearbetningar införas i redovisningspublikationen. Uppgifter från riksskogstaxeringarna saknar uppgifter om markutnyttjandet i skyddade områden, varför komplettering med areal skog och myr inom dessa områden måste göras utifrån kartor eller annan källa. Uppgifter om den bebyggda marken, som till stor del hämtats från fastighetstaxeringarna, har varit föremål för omfattande bearbetningar bl.a. för att avgränsa fastigheter med "onaturligt" stor areell utbredning, samt att tilldela arealer till byggnader på ofri grund. Andra uppgifter om den bebyggda marken t.ex. mark för industri och handel har framställts genom sammanvägning av fastighetstaxeringsuppgifter och uppgifter bl.a. framtagna vid SCB:s studie av markanvändningen i tätorter. Uppgifterna om hamnar bygger på SCB:s hamnregister, Atlas över Sverige samt Svenska Marktäckedata (SMD). Uppgifter om flygplatser kommer bl.a. från Luftfartsverket och SMD. Vägdatan används för att beskriva vägnätet. Naturvårdsverkets Naturvårdsregister används för att beskriva den skyddade marken etc. Många olika källor och mer eller mindre omfattande bearbetningar av dessa ligger alltså till grund för statistiken.

2.2.6 Modellantaganden

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Sker i anslutning till redovisningen av resp. markanvändningskategori.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Vart 5:e år

3.2 Framställningstid

Ca 15 personmånader.

3.3 Punktlighet

Genom att tillgång till nya intressanta källor uppstod under arbetets gång senarelas publikationstidpunkten i förhållande till den ursprungligen uppskattade.

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Jämförelser med uppgifter i tidigare publikationer i denna serie är i vissa fall svår att utföra bl a på grund av förbättrade beräkningsmetoder och tillgång/icke tillgång till källor. Utvecklingen inom de olika markanvändningskategorierna under varierande tidsperioder, och speciellt under de fem senaste åren har dock i stor utsträckning försökts att beskriva. På vissa punkter har dock bl.a. förbättrad analysteknik medfört höjd kvalitet i uppgifterna, vilket påverkat jämförbarheten. Utvidgad redovisning med nya moment i redovisningen, grundade på tillgång till nya fakta, medför av naturliga skäl att jämförbarhet över tiden inte alltid råder.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Data som i första hand har ett samband med markutnyttjandet redovisas i publikationen som ”Förhållanden som påverkar markanvändningen”. Dessa är bl.a. befolkning och befolkningsutveckling, sysselsättningsförhållanden, naturförhållanden, klimat m.m. Många uppgifter som redovisas i publikationen är sammanfattningar av statistik som tagits fram inom andra projekt inom området Markanvändning.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Resultaten från undersökningarna har presenterats i publikationen ”Markanvändningen i Sverige, Fjärde utgåvan, SOS, SCB. Publikationen finns i pdf-format på SCB:s hemsida samt i tryckt version. Huvudresultaten är inlagda i SSD. Liknande publikationer har utgivits avseende förhållandena 1980, 1990 och 1995.

5.2 Presentation

Presentationen sker i publikationen med hjälp av text, tabeller, diagram och kartor. Publikationen innehåller ett 75-tal tabeller och ett 100-tal diagram och kartor.

5.3 Dokumentation

SCBDOK och Metadok

5.4 Tillgång till primärmaterial

Beroende på vilka källor som använts.

5.5 Upplysningstjänster

Ytterligare uppgifter kan erhållas genom producenten. Se punkt A5!